

[Kirkegaard.]

tagne lovforslag, som angår det første led, er efter min opfattelse det primære, og derfor stiller jeg store forventninger til det, men på den videre produktion tager altså det lovforslag, vi nu behandler, sigte, og jeg tror, det vil få stor betydning i så henseende — derfor vil jeg gerne anbefale det til velvillig behandling.

Oluf Pedersen: Der står i bemærkningerne til lovforslaget, at et lignende lovforslag var til behandling i rigsdagssamlingen 1948—49 og henvistes til et udvalg, hvis forhandlinger ikke blev tilendebragt, inden rigsdagssamlingen sluttede. Derefter står der, at forslaget atter blev fremsat i rigsdagssamlingen 1949—50, men at man heller ikke her nåede at få lovforslaget færdigbehandlet. Det er ikke rigtigt; det fremgår af rigsdagsårbogen, at udvalget afsluttede sit arbejde uden at stille forslag om, at lovforslaget gennemførtes. Det stod jo i forbindelse med, at der i rigsdagen var et flertal bestående af venstre, konservative og retsforbundet, som hævdede, at man ikke burde have statsfinansiering, at rationalisering af mejerier ikke var en statsopgave. Jeg citerede i går nogle udtalelser af ordføreren for venstre, der betegnede forslaget som en „slikkepind“. Jeg ser i pressen i dag, at man gør ordet „slikkepind“ til mit, men det er det ikke; det var det da værende ærede medlem hr. Peder Christensen, der sagde, at det var en „slikkepind“, man her stak landmændene. Det ærede medlem gjorde det op således, at det, der her var tale om — dengang 50 mill. kr. —, var $\frac{1}{4}$ pro mille af landbrugseksportens værdi, og at det drejede sig om 1 kr. pr. landbrug.

Nu kommer altså disse partier, som fortsat principielt er modstandere af statsfinansiering, og siger: ja, det er meget godt med den principielle modstand, men når man står i en situation som den nuværende, så kan vi ikke afvise en statshjælp til landbruget, der drejer sig om så mægtige beløb som een krone pr. landbrug! Ærlig talt, kan man være det bekendt? Renten var dengang fastsat til 2 pct., nu foreslås der 5 pct., så bliver beløbet vel ikke højere end 50 øre pr. landbrug — hvis man vil bruge den beregningsform, som dengang blev brugt af venstres ordfører. Da kronen tilmed er devalueret, så må man sige, at det hele ser vel nok noget underligt ud.

Jeg har forstået ordførerne for både venstre og det konservative folkeparti sådan — jeg ser bort fra radikale og socialdemokrater —, at de er mægtig glade for dette lov-

forslag. Den radikale ordfører sagde, at det havde så overordentlig stor betydning at få denne lov. Jeg hørte også, at venstres ordfører mente, at lånet vel burde ydes til en lavere rente end de 5 pct., måske $3\frac{1}{2}$ pct. Det kunne jo være, at det ærede medlem hr. Niels Eriksen kunne redde yderligere en 5-øre for landbruget, eller hvor meget det nu kunne blive til, hvis man skar renten ned til $3\frac{1}{2}$ pct. Det gjaldt vel særlig dem, der havde indsendt ansøgning tidligere, de slagterier, der havde været så heldige at have venstres rigsdagsmænd i deres bestyrelser og derfor vidste besked om, at venstres rigsdagsgruppe allerede i efteråret havde vedtaget at gå ind for en Marshallhjælp på 300 mill. kr. Jeg ved ikke, om det ligger sådan; det kan jeg måske få besked om.

Vi er principielt imod loven. Der bliver ikke flere penge, fordi man laver statsfinansiering; og hvis man vil sige: ja, men vi må lave denne lov for at komme nogle stakels nødlidende til hjælp, så er det efter min mening overhovedet ingen begrundelse for lovforslagets fremsættelse. Tanken om, at staten skal yde lån til lav rente til nogle af vore største erhvervsvirksomheder, til slagterier og mejerier, er, når man tager i betragtning, hvad der står bagved dem af økonomisk kraft, og når man tager de nuværende forhold for landbruget i betragtning, fuldkommen urimelig og fuldkommen meningsløs.

Der er jo ingen krisesituation for dansk landbrug. Det kan vel allermindst de partier hævde, som har gennemført foranstaltningerne overfor landbruget; og hvilken begrundelse har man så? Man vil måske sige: ja, men nu har vi strammet pengepolitikken så meget, nu har vi lavet så stor statsfinansiering, at der intet er til privat finansiering gennem banker og sparekasser; nu er vi nået så langt med at socialisere bankvæsenet, at der ingen penge er mere. Ja, hvis man vil give den begrundelse, må man i alt fald tilføje: javel, det er nødlån, og det står ilde til — men så må i alt fald de erhvervsvirksomheder, som låner pengene, betale staten den normale rente; der er jo ingen grund til at give dem en gave. Når danske landmænd går ind for, at slagterierne skal have statstilskud, så synes jeg egentlig, det er så helt — jeg kan næsten ikke finde ord, der svarer til, hvad man bør sige om det. Hvis man vil gøre det op i forhold til landbrugets nuværende priser — ja, jeg ved ikke nøjagtigt, hvad en gris koster — så er det et så ringe beløb, renten drejer sig om, så man overhovedet ikke kan være bekendt at stå og diskutere den. Og så står